

**Wydział Inżynierii
Materiałowej**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Nanocząstki w kompozytach – korzyści a bezpieczeństwo ich stosowania

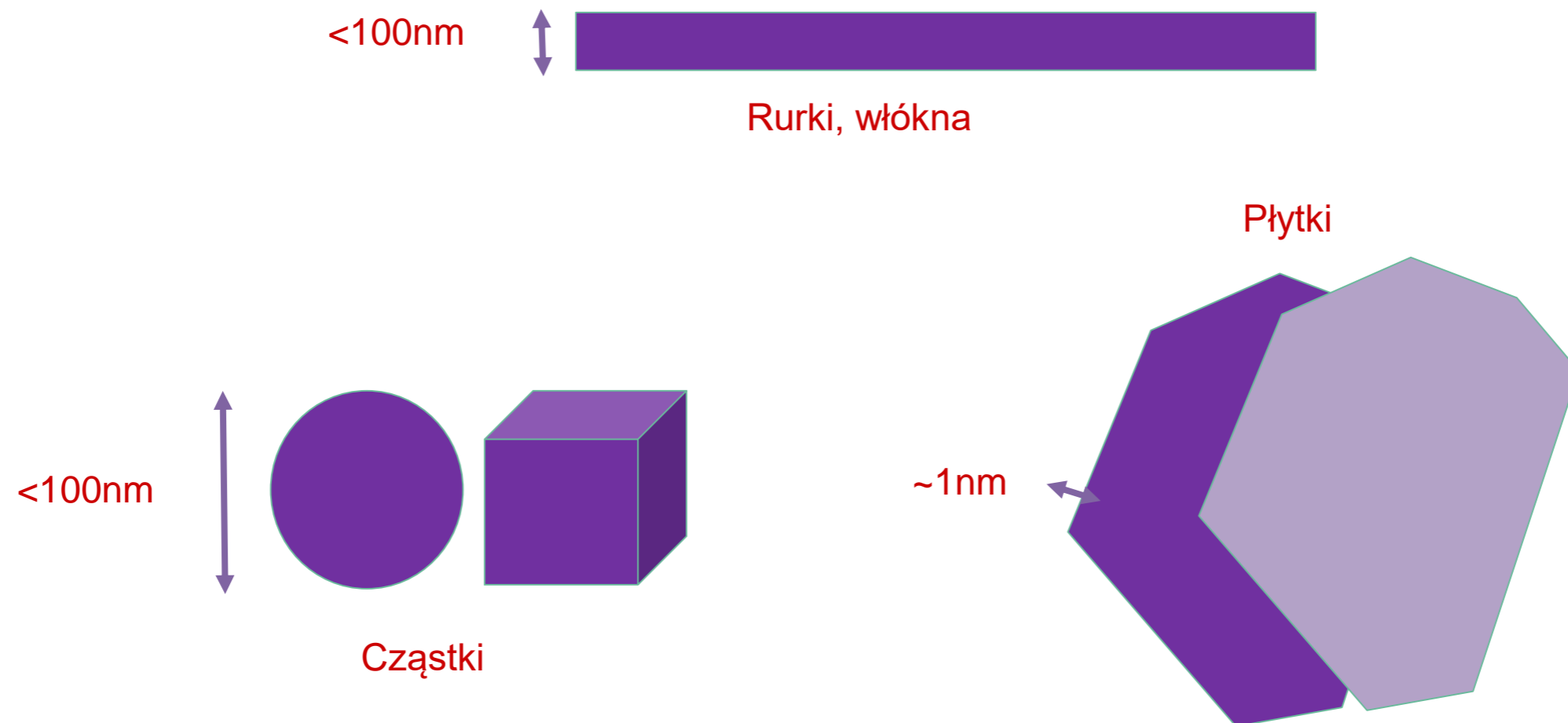
Anna Boczkowska

**Politechnika
Warszawska**

Nanocząstki

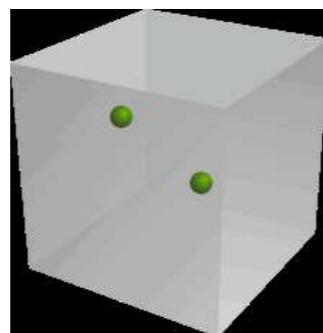
Nanocząstki inaczej nanonapełniacze - ciała stałe o różnych kształtach, w których przynajmniej jeden wymiar jest mniejszy niż 100 nm

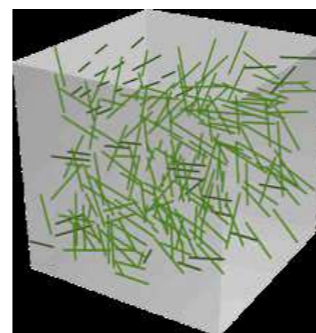
Porównanie właściwości standardowych mikro- i nano- napełniaczy

Opis	Mikronapełniacze	Nanonapełniacze
Kształt	Sferyczny	Pręciki, rurki, włókna, płytki
Powierzchnia właściwa [m ² /g]	~0,7	600-850
Współczynnik kształtu	~1	100-2000
Dodatek do polimeru [% wag.]	Do ok. 70	Zwykle 3 - 5

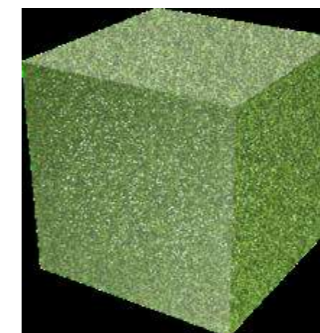
0,1 %
napełniacza w
1 dm³

mikrocząstki

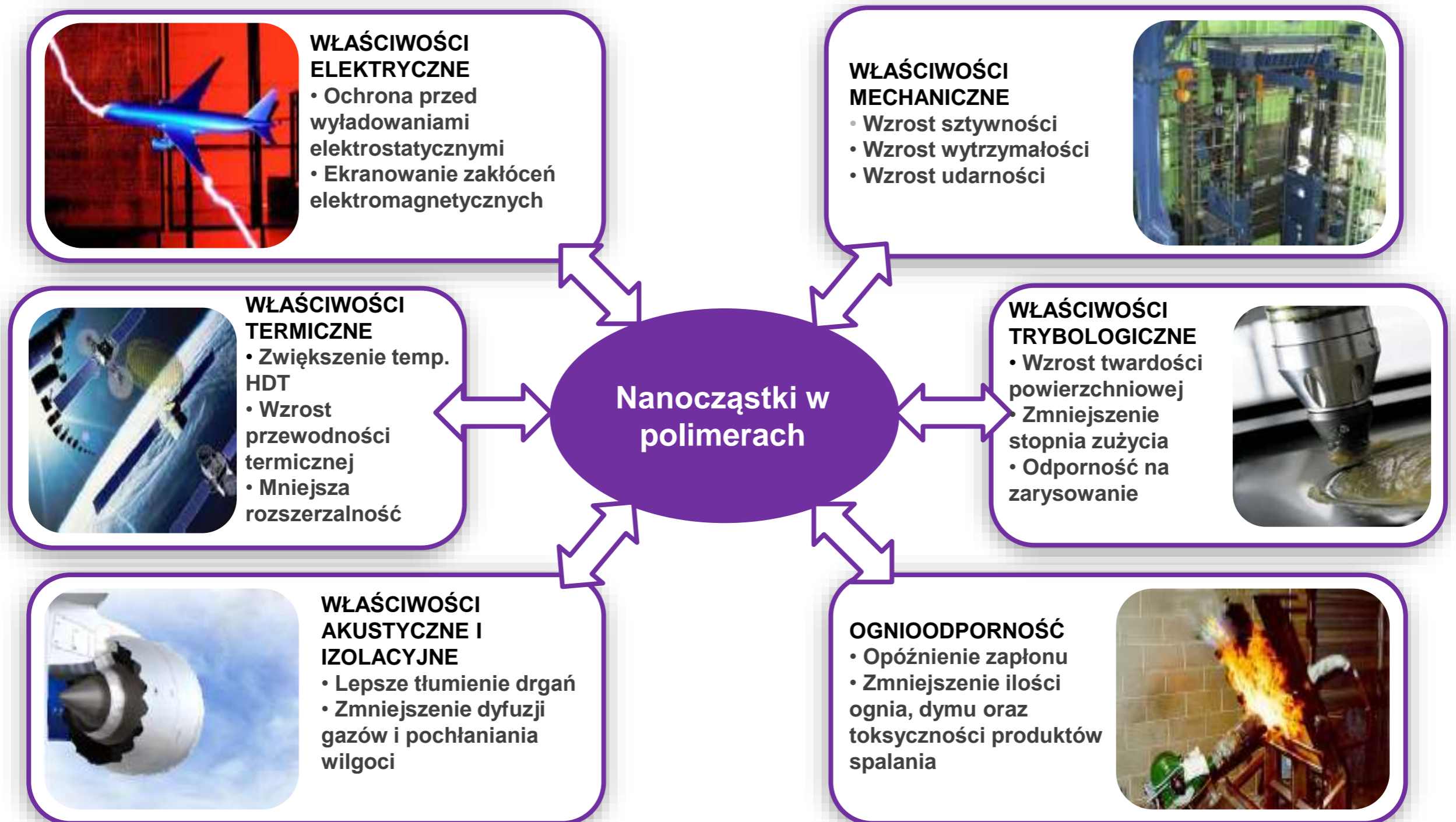

włókna o
średnicy 7μm

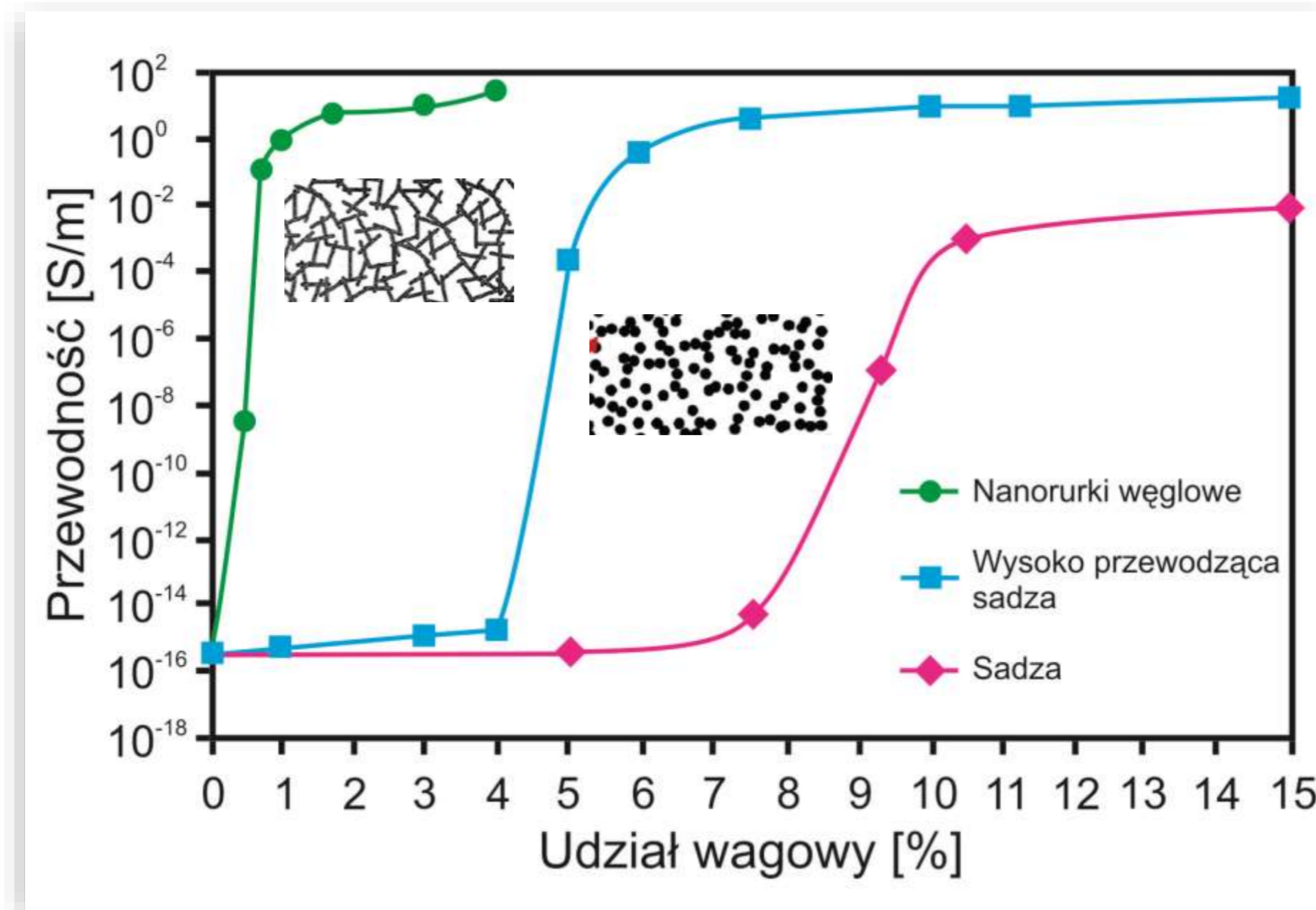
nanorurki o
średnicy 7nm

Korzyści ze stosowania nanocząstek

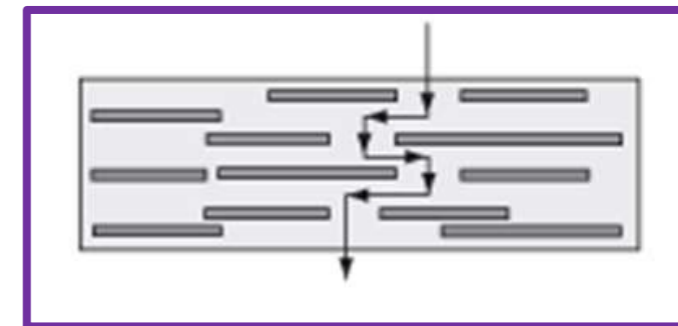
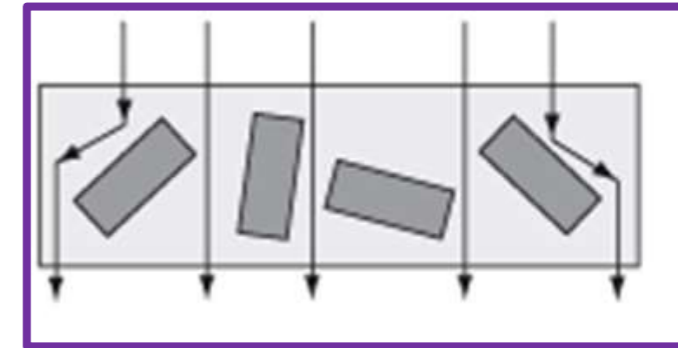
Korzyści ze stosowania nanocząstek

- wzrost przewodności elektrycznej
- mniejszy udział zapewniający oszczędności masowe konstrukcji

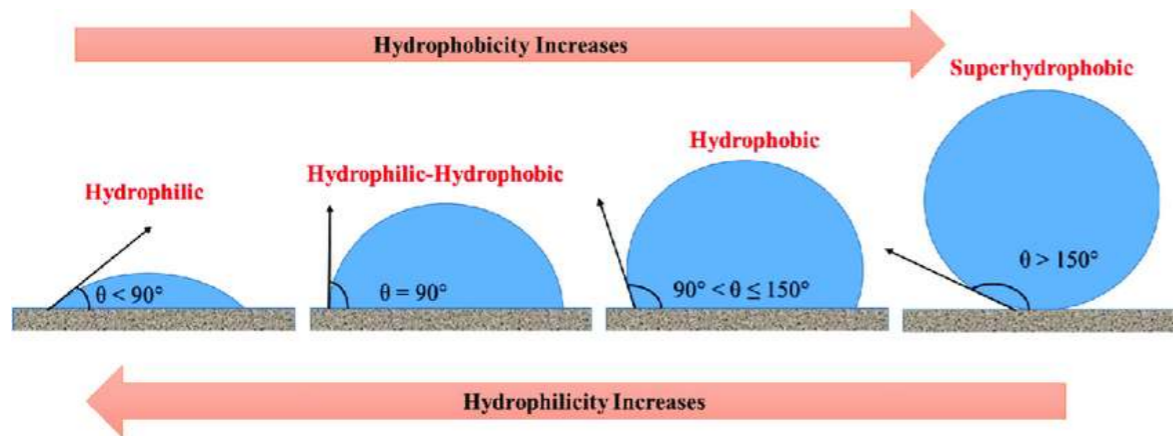

Korzyści ze stosowania nanocząstek

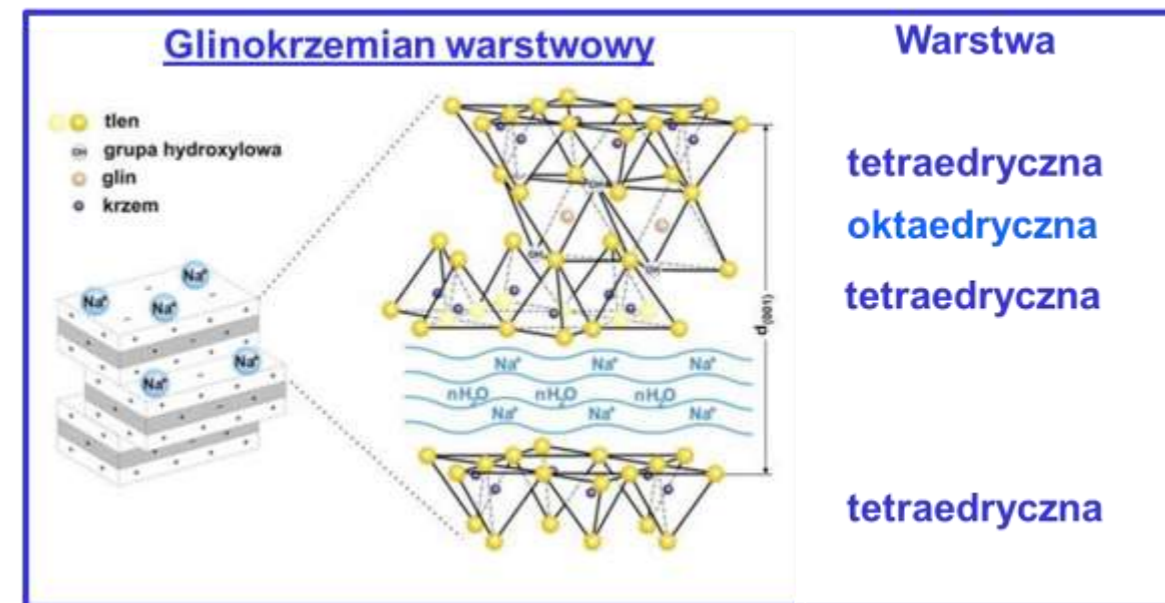
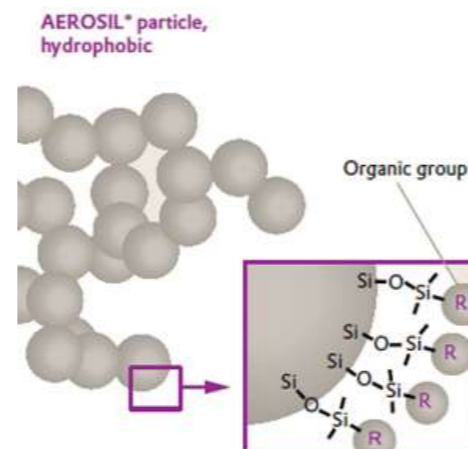
- właściwości barierowe w stosunku do przenikania gazów oraz duża odporność na rozpuszczalniki
- w środowisku morskim skutecznie zapobiegają inwazji jonów chloru
- właściwości hydrofobowe i superhydrofobowe
- spowalniają starzenie pod wpływem promieniowania UV
- zwiększają odporność cieplną powłok i farb

- glinokrzemiany warstwowe

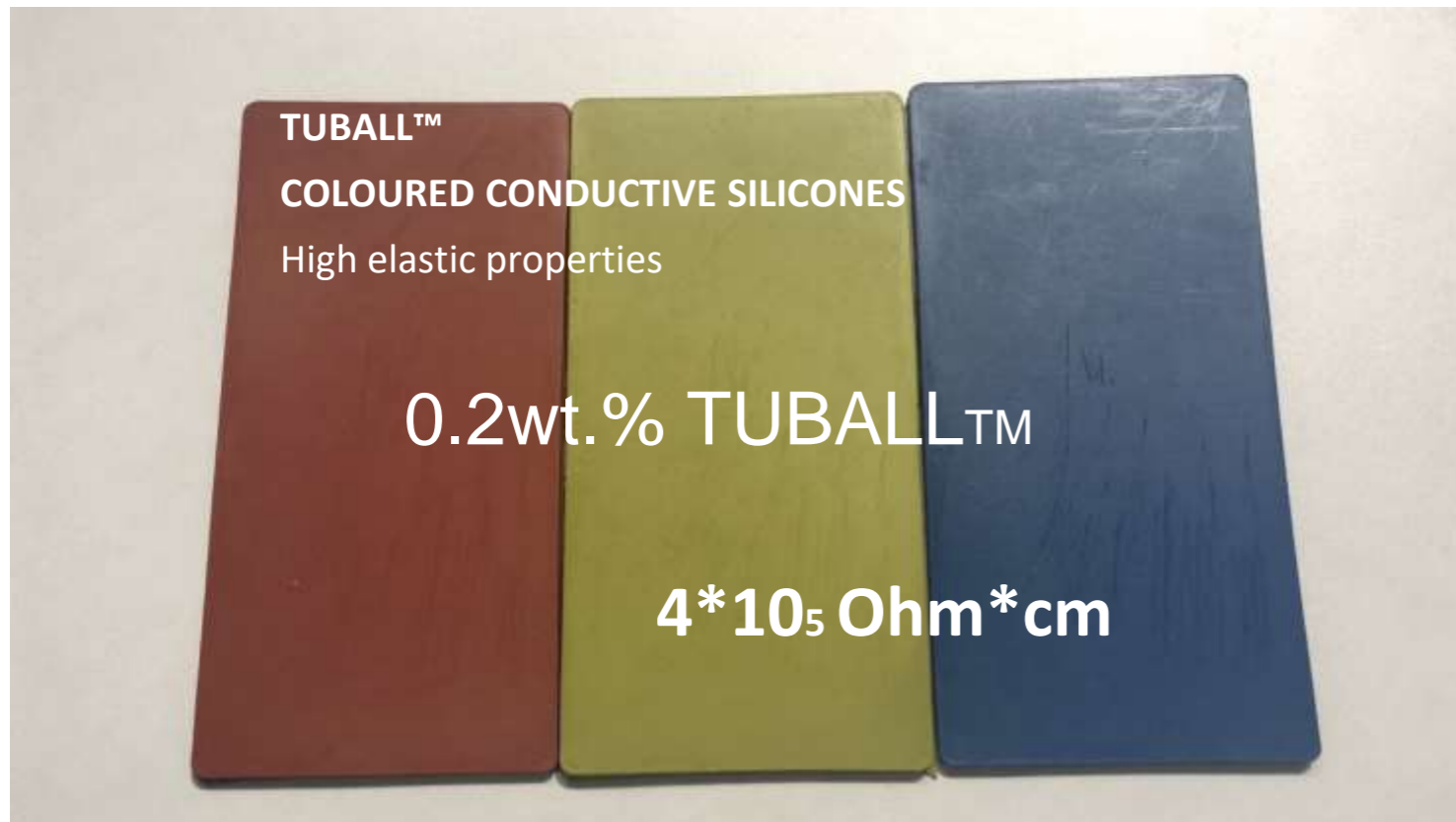

- krzemionka, ditlenek tytanu

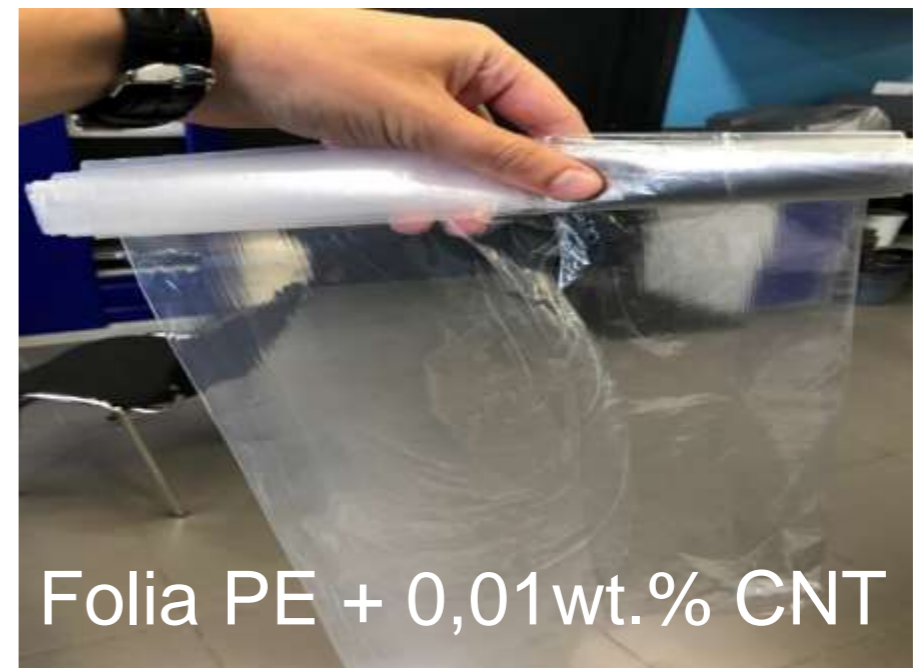

Korzyści ze stosowania nanocząstek

- transparentność optyczna

- właściwości antystatyczne przy zachowaniu 90% przenikalności światła

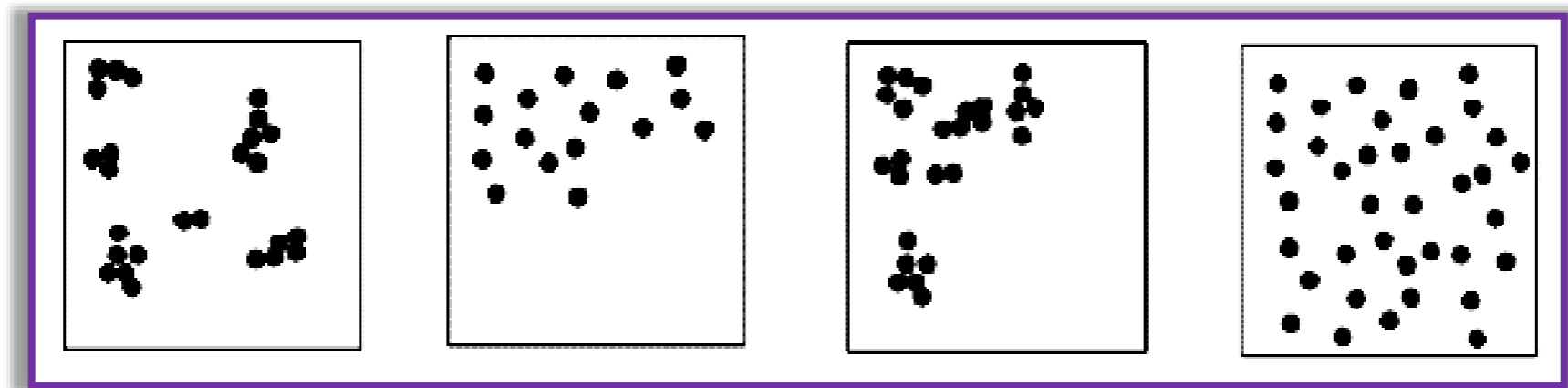

Przykłady stosowanych nanocząstek

Nanonapełniacz	Modyfikacja właściwości	Główne zastosowania
Glinokrzemiany warstwowe	Odporność cieplna, na płomień, właściwości barierowe	Przemysł opakowaniowy, motoryzacyjny
Nanorurki węglowe	Przewodność elektryczna, transport ładunku elektrycznego	Przemysł elektryczny, elektroniczny, optoelektronika, motoryzacyjny i lotniczy
Srebro	Właściwości przeciwbakteryjne	Przemysł medyczny, sportowy
Tlenek cynku (ZnO)	Absorbpcja promieniowania UV	Filtry UV, powłoki, farby elewacyjne
Grafen	Przewodność elektryczna, właściwości barierowe, transport ładunku elektrycznego	Przemysł elektryczny, elektroniczny, motoryzacyjny i lotniczy
Krzemionka (SiO ₂)	Właściwości tiksotropowe	Farby, kleje, żelkoty, powłoki

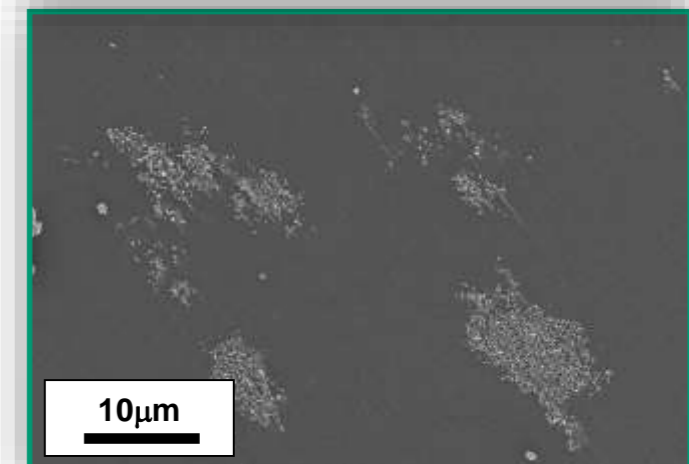
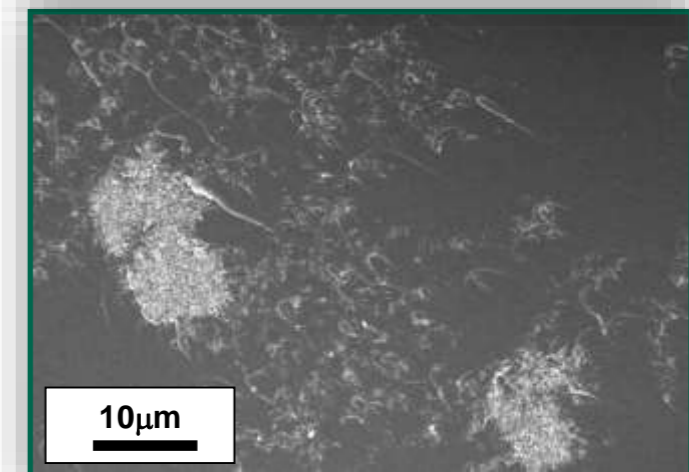
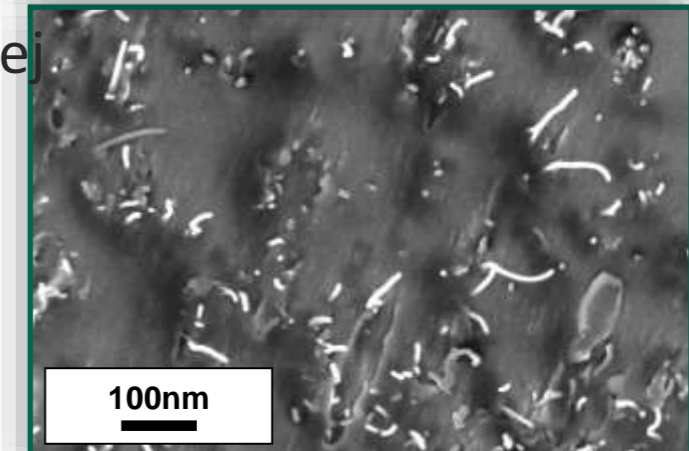
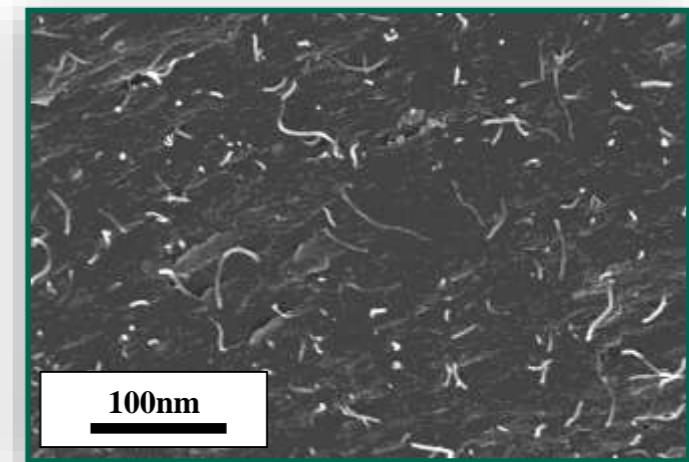
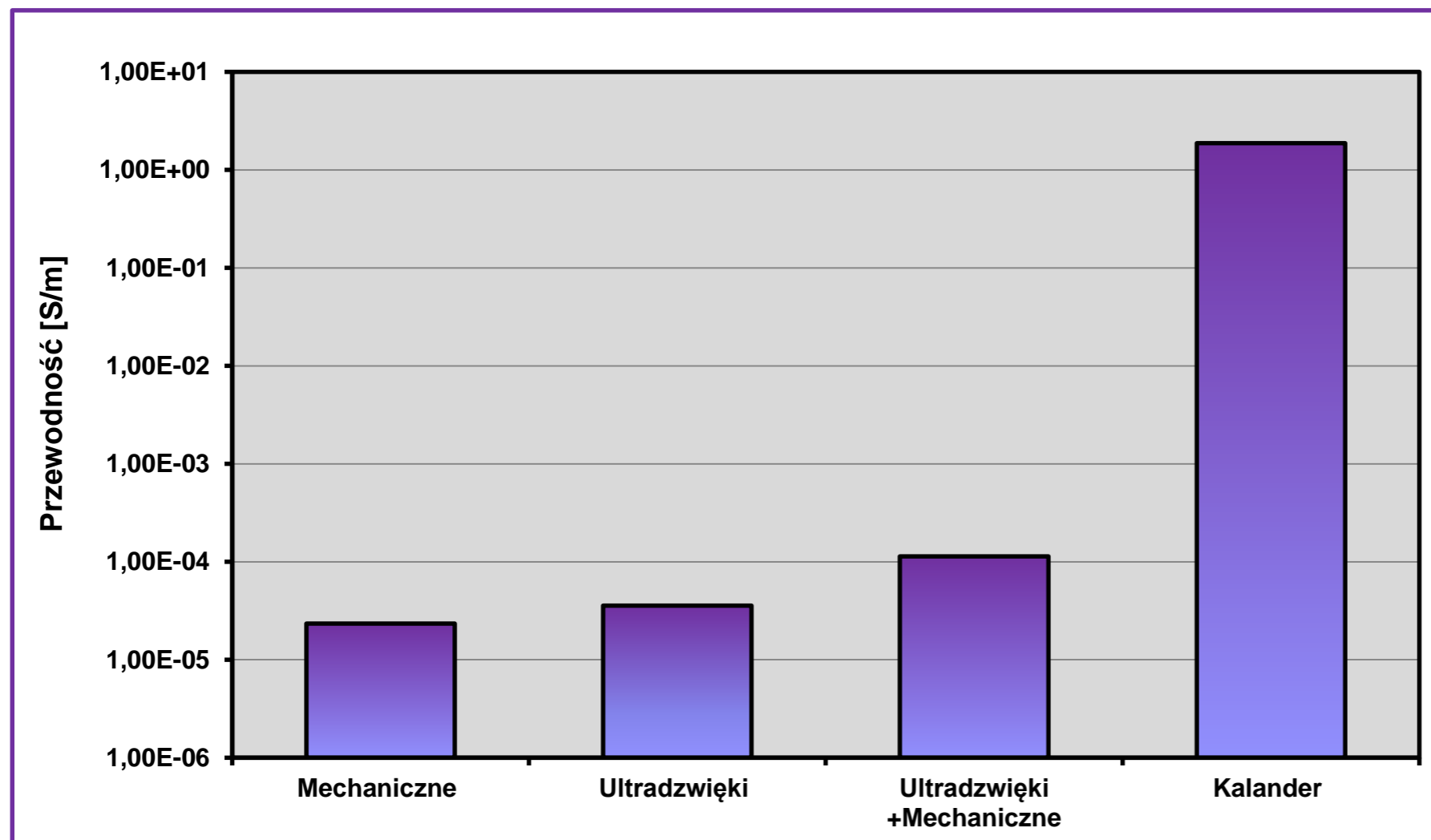
Problemy przy wytwarzaniu nanokompozytów i kompozytów polimerowych

- Silne oddziaływania Van der Waalsa pomiędzy nanocząstkami
- Równomierność rozmieszczenia i dobra dyspersja
- Wzrost lepkości mieszaniny stopionego/ciekłego polimeru z nanocząstkami, trudności przetwórcze
- Filtracja nanocząstek na włóknach wzmocnienia
- Brak powtarzalności jakości wyrobów
- Bezpieczeństwo stosowania nanocząstek

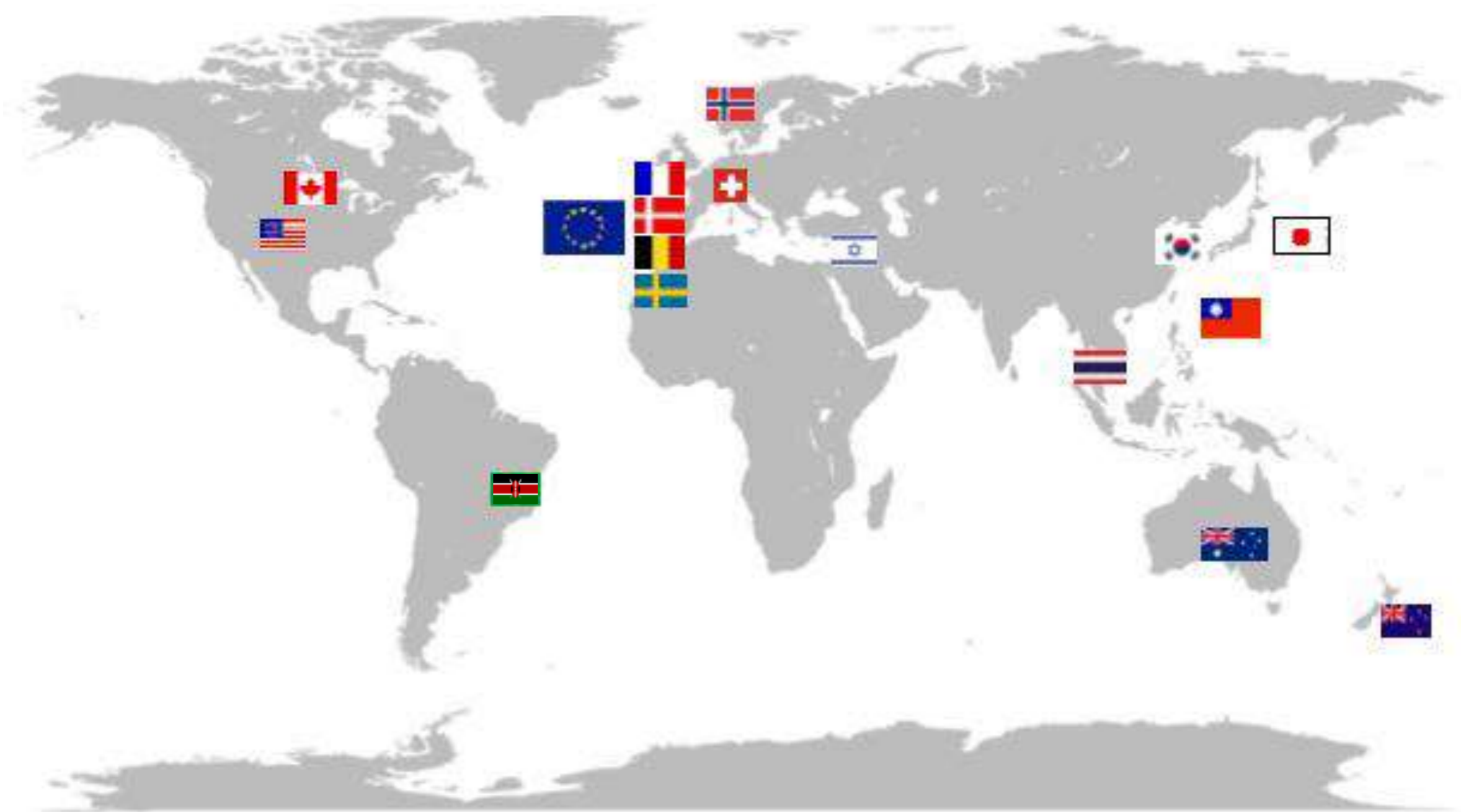
Wpływ stopnia dyspersji nanorurek węglowych na przewodność elektryczną nanokompozytów

0,5%mas. wielościennych nanorurek węglowych w osnowie epoksydowej

Bezpieczeństwo stosowania nanocząstek

Kraje, w których tworzone są regulacje prawne dotyczące nanotechnologii

Wybrane regulacje prawne dotyczące stosowania nanocząstek

- Nanocząstki stosowane są w różnych produktach regulowanych zbiorami przepisów, z których najważniejszym jest rozporządzenie **REACH** <http://hse.gov.uk/reach/>.

Rozporządzenie REACH ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i środowiska naturalnego, a także zapewnienie swobodnego obrotu substancjami na rynku przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności.

- **„NANoREG framework for the safety assessment of Nanomaterials”**

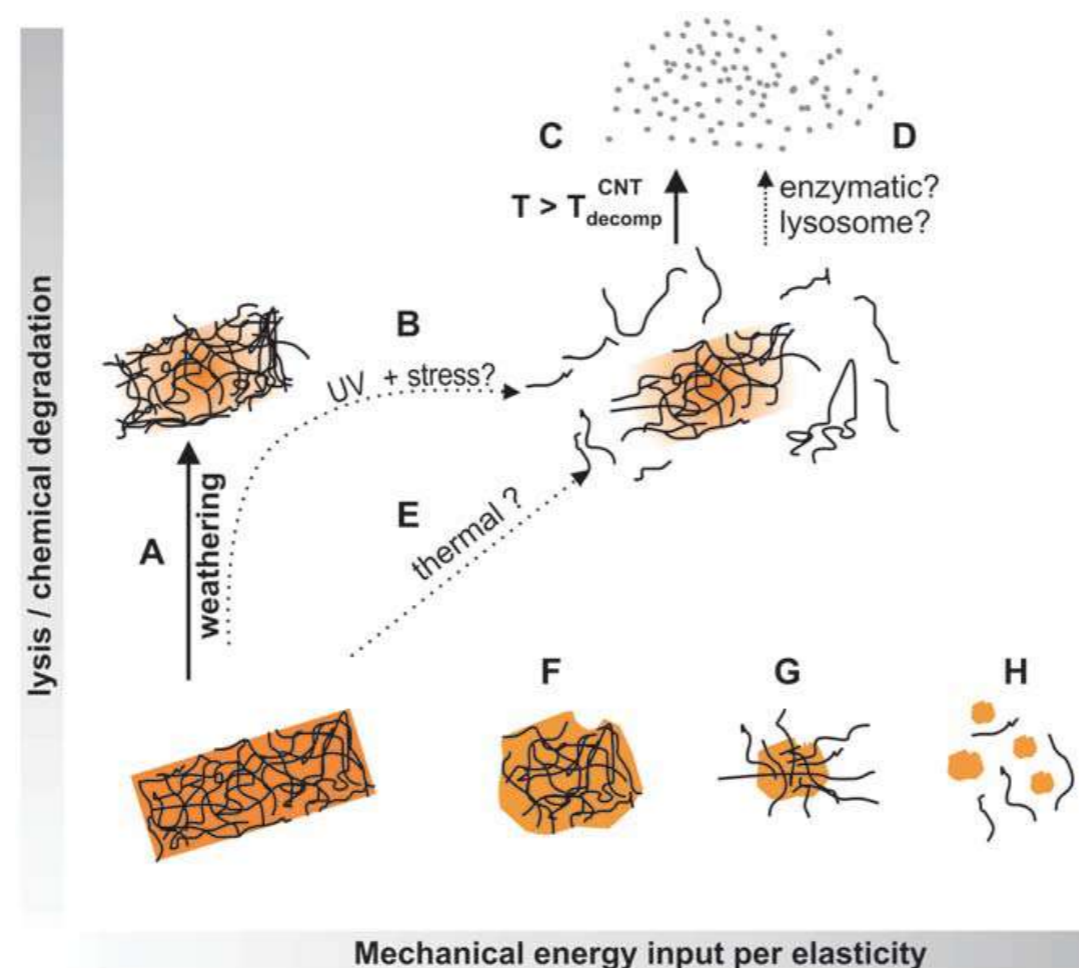
NANoREG oferuje wybiegające w przyszłość strategie: bezpieczne projektowanie, ustalanie priorytetów specyficznych dla nano i ocena ryzyka oraz ocena cyklu życia. Jest przeznaczony dla ekspertów naukowych, organów regulacyjnych i przemysłu.

- **„Control of Substances Hazardous to Health” (COSHH)** - przepisy z 2002 regulują syntezę, wytwarzanie i stosowanie nanomateriałów <http://www.hse.gov.uk/coshh/index.htm>

- **„Working Safely with Nanomaterials in Research & Development” Second Edition** © UK NanoSafety Group 2016

Zagrożenia jakie stwarzają nanocząstki

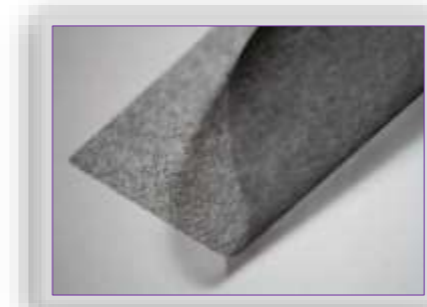
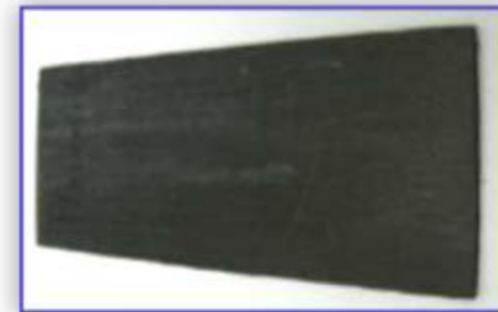
- Bezpośredni kontakt z nanocząstkami w postaci proszku w procesie przetwórstwa.
- Kontakt z produktami zawierającymi nanocząstki, takimi jak pył, drobiny materiału powstające podczas mechanicznej obróbki nanokompozytu np. szlifowania, cięcia itp.
- Uwalnianie nanocząstek lub drobin polimeru zawierających nanocząstki, na skutek degradacji nanokompozytu podczas eksploatacji.

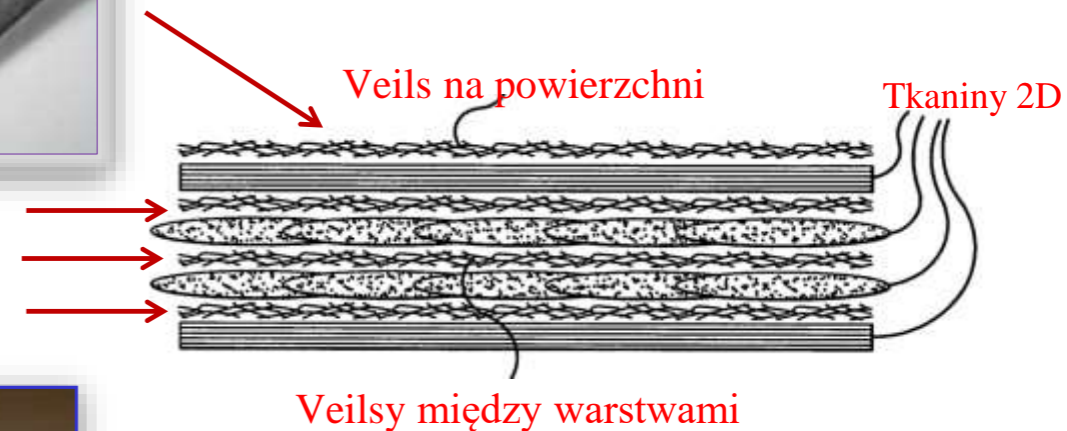
Możliwości ograniczenia bezpośredniego kontaktu z nanocząstkami

Wykorzystanie gotowych półproduktów na bazie nanocząstek do modyfikacji właściwości kompozytów:

- tkanin 2D lub prepregów z wprowadzonymi na ich powierzchnię nanorurkami węglowymi
- termoplastycznych włókien lub włóknin zawierających nanorurki węglowe
- „bucky papers” z nanorurek węglowych

VEILS

Możliwości ograniczenia bezpośredniego kontaktu z nanocząstkami

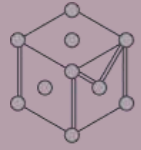
Zastosowanie gotowych koncentratów, past, zawiesin lub żywic zawierających nanocząstki:

TUBALL™-BASED SUPER CONCENTRATES
>10% OF TUBALL™

Thermosets Thermoplastics Elastomers

**Wydział Inżynierii
Materiałowej**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Dziękuję za uwagę

kontakt: anna.boczkowska@pw.edu.pl

**Politechnika
Warszawska**

